

Kommittédirektiv

Förstärkt skydd för personer som utsätts för
hot eller förföljelse

Dir.
2006:84

Beslut vid regeringssammanträde den 6 juli 2006

Sammanfattning av uppdraget

En särskild utredare tillkallas för att utreda vilka skyddsåtgärder som är lämpligast för att förstärka skyddet för personer som utsätts för hot eller förföljelse. Utredaren skall också överväga om det finns ett behov av ett kompletterande ekonomiskt stöd i vissa fall då personer utsätts för upprepade, allvarliga hot eller annan allvarlig brottslighet i sådan omfattning att deras livssituation påtagligt påverkas.

I uppdraget ingår bl.a. att

- belysa hur lagen om besöksförbud tillämpas och föreslå förändringar som kan leda till en bättre och mer ändamålsenlig användning av besöksförbud,
- överväga och lämna förslag på en rättslig lösning som medger att besöksförbud kan kontrolleras med elektronisk övervakning,
- överväga och lämna förslag som syftar till att underlätta vardagen för personer med skyddade personuppgifter och överväga om dagens metoder för att skydda hotade och förföljda personers personuppgifter är ändamålsenliga eller om det finns behov av förändringar av det nuvarande regelverket,
- överväga om ett generellt tillämpligt sekretesskydd för bostadsadresser m.m. hänförliga till hotade och förföljda personer bör omfatta beteckningar på fastigheter och tomträtter,
- analysera straffbestämmelsernas tillämplighet vid upprepade trakasserier och förföljelser (stalkning) och överväga om

lagstiftningen bör förändras för att förstärka skyddet mot sådana beteenden,

– analysera vilka verktyg de brottsbekämpande myndigheterna har för att bekämpa upprepade trakasserier och förföljelser och överväga behovet av ytterligare åtgärder för att förebygga och förhindra sådana samt förbättra stödet till offren för sådana trakasserier och förföljelser.

Behovet av att förstärka skyddet

Många personer i Sverige blir någon gång i livet förföljda av någon som hotar dem eller på annat sätt trakasserar dem, till exempel genom ovälkomna besök, genom att ringa upprepade gånger på telefon och genom att skicka brev eller e-post med kränkande innehåll. Dessa kontakter uppfattas ofta som störande, hotfulla, kränkande och skrämmande genom både sitt innehåll och sin omfattning. Företeelsen benämns ibland stalkning, från engelskans stalking, vilket närmast kan översättas med förföljelse.

Det finns också människor i Sverige som lever under ständiga och mycket allvarliga hot om angrepp mot sitt liv, sin hälsa, frihet eller frid. Kvinnor som lever eller har levt tillsammans med en man som systematiskt utsätter dem för misshandel och andra övergrepp utgör en stor andel av denna grupp. Många gånger utsätts också barn, både genom att de själva blir direkta offer för våld och genom att de blir vittnen till våld och andra övergrepp.

Att personer hotas och förföljs är ett allvarligt samhällsproblem. Den psykiska ohälsa som skapas av hot och förföljelse kan många gånger vara betydande. Regeringen anser att det är ytterst angeläget att hotade och förföljda människor får det skydd och den hjälp de behöver från samhället. Det är samhällets uppgift att på bästa sätt skydda och hjälpa personer som lever i rädsla på grund av hot och förföljelse. Olika former av hot och förföljelse kräver olika åtgärder för att på bästa sätt motverka dem.

Regeringen har under flera år vidtagit en mängd åtgärder för att förbättra samhällets stöd och skydd för kvinnor som utsätts

för våld. Till exempel har nya regler i lagen (1988:688) om besöksförbud införts för att förstärka möjligheterna att ge dessa kvinnor skydd. Vidare har en ny straffbestämmelse införts om grov kvinnofridskränkning och stora resurser satsats på kvinno- och brottsofferjourer. Det viktiga arbetet med att skydda hotade och förföljda människor måste fortsätta och regeringen avser nu att genom flera olika åtgärder ytterligare förstärka skyddet.

Det finns mycket kvar att göra för att förstärka skyddet för till exempel kvinnor och barn som trakasseras och förföljs eller personer som hotas på grund av sitt ursprung, sin trosbekännelse eller sin sexuella läggning. Ett första steg för att förstärka utsatta personers skydd har tagits genom regeringens proposition Personssäkerhet (prop. 2005/06:138, bet. 2005/06:JuU36, rskr. 2005/06:297) där det föreslås att särskilt personssäkerhetsarbete får bedrivas beträffande vittnen och andra hotade personer. Som Personssäkerhetsutredningen har konstaterat i betänkandet Ett nationellt program om personssäkerhet (SOU 2004:1) är situationen speciell när det gäller att skydda någon som vittnar i ett mål om grov eller organiserad brottslighet. Det är emellertid också angeläget att skydda andra grupper i samhället som i dag lever under hot om våld eller andra former av förföljelse av en närstående eller andra personer. Ett förstärkt skydd för dessa personer bör kanske vara annorlunda utformat än när det handlar om att bedriva ett särskilt personssäkerhetsarbete för att skydda personer som lämnar uppgifter i samband med utredningar om allvarlig brottslighet. Skyddet skall dock vara lika effektivt.

En hotad och förföljd person utsätts inte bara för mänskligt lidande utan drabbas också ofta av ekonomiska problem. För att förbättra livskvaliteten och vardagslivet för dessa personer bedömer regeringen att det är angeläget att ta ett samlat grepp som innefattar flera olika områden och frågeställningar. De olika områdena och frågeställningarna hänger ihop med varandra och bör utredas i ett sammanhang.

Besöksförbud kan göras mer effektivt

Lagen (1988:688) om besöksförbud tillkom som ett led i arbetet med att begränsa mäns våld mot kvinnor. Det grundläggande syftet med lagen är att förebygga brott, skapa trygghet för och skydda personer som förföljs och trakasseras. I förarbetena till lagen framgår det tydligt att en utgångspunkt för dess tillämpning är kvinnor som utsatts för våld eller hot i ett förhållande och där mannen fortsätter att trakassera och förfölja kvinnan efter separationen från honom eller när han frigges från ett fängelsestraff (prop. 1987/88:137). Men besöksförbud kan givetvis användas i andra fall, till exempel för en granne, hyresvärd eller i en samkönad relation. Det är vanligast att kvinnor ansöker om besöksförbud mot män som de har eller har haft en nära relation med. Lagen har på senare år ändrats genom att nya former av besöksförbud har tillkommit, nämligen besöksförbud avseende gemensam bostad, utvidgat besöksförbud och särskilt utvidgat besöksförbud.

Brottsförebyggande rådet (Brå) har vid flera tillfällen utvärderat användningen av lagen och dess effekter (se Brå-PM 1989:2, stencil 1995-05-02 och Rapport 2003:2). Brå har under 2004 på nytt fått regeringens uppdrag att under en treårsperiod utvärdera lagen och dess användningsområde och effekter (Ju2004/6171/KRIM). I juni 2005 presenterade Brå en delrapport från det pågående uppdraget (Nya regler om besöksförbud, Brå 2005). Uppdraget skall slutredovisas i mars 2007.

Brås utvärderingar har visat att det finns vissa brister i arbetet med besöksförbud beträffande riskbedömningar, uppföljning och information om besöksförbud till dem som berörs av förbudet.

Rikspolisstyrelsen har på regeringens uppdrag, efter samråd med Riksåklagaren, tagit fram riktlinjer för hot- och riskbedömningar i ärenden om våld i nära relationer. Inom ramen för uppdraget utarbetade Rikspolisstyrelsen även rutiner och riktlinjer för polisens arbete med ärenden om besöksförbud. Uppdraget resulterade i rekommendationer som skickades till landets polismyndigheter under sommaren 2004 och som sedan

publicerades under titeln Polisiära hot- och riskbedömningar (RPS-rapport, 2005:1).

Regeringen har tidigare övervägt att införa en ordning där besöksförbud kan kontrolleras med hjälp av elektronisk övervakning. I samband med de senaste ändringarna av lagen om besöksförbud behandlade även regeringen frågan om elektronisk övervakning av besöksförbud (se prop. 2002/03:70). Regeringen konstaterade att det är angeläget med åtgärder som kan leda till att besöksförbud efterlevs och som skapar ökad trygghet för de personer som skall skyddas med sådana förbud. Regeringen konstaterade vidare att elektronisk övervakning av besöksförbud är en sådan åtgärd (prop. 2002/03:70 s. 64 f.). Regeringens sammanfattande bedömning var dock att elektronisk kontroll av besöksförbud med den teknik som då fanns att tillgå inte kunde bli effektiv med mindre än att den som skulle övervakas var tvungen att underkastas så ingripande inskränkningar att det inte framstod som acceptabelt. Rikspolisstyrelsen har därefter fått i uppdrag att undersöka och analysera olika tekniska lösningar som skall kunna användas för elektronisk övervakning av besöksförbud (Ju2005/7159/KRIM). Uppdraget skall redovisas senast den 31 december 2006. Inom ramen för uppdraget skall Rikspolisstyrelsen testa tekniska lösningar och ge förslag på hur en organisation inom polisen skall vara uppbyggd för att kunna ansvara för administration och bevakning av elektronisk övervakning. Det är regeringens ambition att de problem som har varit sammanlänkade med teknikens begränsningar skall kunna undanröjas genom uppdraget. Det finns därför anledning att nu ta initiativ till förnyade överväganden när det finns förbättrade tekniska och praktiska förutsättningar för elektronisk övervakning av besöksförbud.

En viktig förutsättning för att arbetet med besöksförbud skall fungera väl är att lagen om besöksförbud är utformad på ett ändamålsenligt sätt. Lagen om besöksförbud har varit i kraft i nästan 20 år. Mot bakgrund av detta och de brister som Brå har funnit finns det anledning att överväga om det behövs några förändringar i lagstiftningen för att säkerställa att förutsättningarna för tillämpningen är så goda som möjligt. Det

finns även anledning att överväga olika åtgärder som kan vidtas för att antalet överträdelser av meddelade besöksförbud skall minska. Elektronisk övervakning kan vara en sådan åtgärd. En annan fråga som bör övervägas är vilken myndighet som skall vara beslutsbehörig när det gäller besöksförbuden.

Skyddade personuppgifter – problem och åtgärder

I vissa fall utnyttjas adressuppgifter och liknande uppgifter för att hota och förfölja en person. Olika åtgärder kan vidtas för att skydda en person som är utsatt för personförföljelse. ”Skyddade personuppgifter” är Skatteverkets samlingsrubrik för de olika skyddsåtgärderna sekretessmarkering, kvarskrivning och fingerade personuppgifter inom folkbokföringen.

En enskild som anser att dennes personuppgifter bör omfattas av sekretess kan ansöka om att Skatteverket skall införa en s.k. sekretessmarkering för dessa uppgifter i folkbokföringen. En sådan markering utgör ingen slutlig prövning av sekretessfrågan utan är bara en varningssignal om att en noggrann sekretessprövning skall göras om de markerade uppgifterna begärs ut.

I olika sammanhang har framkommit att myndigheter har tolkat det faktum att ett sekretesskydd har fungerat under en längre tid som att det inte längre finns behov av skydd, trots att det i själva verket fortfarande gör det. Här bör närmare undersökas i vilken omfattning detta sker och om det finns behov av åtgärder för att undvika att sekretessmarkeringar tas bort för tidigt.

Om en person flyttar och av särskilda skäl kan antas bli utsatt för brott, förföljelser eller allvarliga trakasserier på annat sätt kan han eller hon medges att efter flytten vara folkbokförd på den gamla folkbokföringsorten, s.k. kvarskrivning (16 § folkbokföringslagen [1991:481]). Vid kvarskrivning anges i folkbokföringsregistret personen som ”på församlingen skriven” och som postadress anges adressen till det skattekontor som har beviljat kvarskrivningen. Uppgifter om den kvarskrivnes riktiga adress och uppehållsort omfattas av sekretess enligt 7 kap. 15 § första stycket sekretesslagen.

Om en person riskerar att bli utsatt för allvarlig brottslighet som riktar sig mot dennes liv, hälsa eller frihet och personen inte kan ges tillräckligt skydd genom kvarskrivning eller på annat sätt, kan han eller hon medges att använda andra uppgifter om sig själv än de verkliga (fingerade personuppgifter). Huvudregeln är att medgivandet gäller för obegränsad tid, men det får även begränsas till viss tid. Medgivande att använda fingerade personuppgifter får även omfatta familjemedlemmar som personerna bor varaktigt tillsammans med (1 § lagen [1991:483] om fingerade personuppgifter).

Personer som medgetts kvarskrivning upplever stora praktiska problem i vardagslivet eftersom de inte kan avslöja sin rätta adress. Svårigheterna innefattar alltifrån problem med att få ett arbete och att starta ett eget företag till att barn till personer som är kvarskrivna berövas möjligheten att leva ett normalt liv, till exempel genom att de inte kan ta hem kamrater och inte kan få ett lånekort på biblioteket. Här finns ett behov av att överväga hur situationen för dessa personer, såväl vuxna som barn, kan underlättas. Det bör särskilt utredas om vardagslivet för personer med kvarskrivning skulle underlättas om fingerade personuppgifter används i stället och om det bör bli lättare att medges fingerade personuppgifter i stället för kvarskrivning. Härvid måste givetvis beaktas de problem och nackdelar som finns beträffande fingerade personuppgifter. Även andra alternativ skall övervägas.

Sekretess – ett mer omfattande skydd?

Riksdagen har på regeringens förslag nyligen beslutat att det skall införas en ny sekretessbestämmelse till skydd för förföljda personer (prop. 2005/06:161, bet. 2005/06:KU35, rskr. 2005/06:336). Bestämmelsen skall träda i kraft den 1 oktober 2006. Bestämmelsen skall gälla inom hela den offentliga förvaltningen för uppgifter om enskilds bostadsadress, telefonnummer och andra liknande uppgifter som kan lämna upplysning om var den enskilde bor eller som kan användas för att komma i kontakt med den enskilde samt motsvarande uppgifter om närstående till den enskilde, om det av särskild

anledning kan antas att den enskilde eller någon honom eller henne närstående kan komma att utsättas för våld eller annat allvarligt men om uppgiften röjs.

I den aktuella propositionen uttalade regeringen att eftersom en uppgift om fastighetsbeteckning kan avslöja var den enskilde bor är en fastighetsbeteckning i princip att jämställa med en adressuppgift. Motsvarande resonemang kan föras om tomträttsbeteckningar. Regeringen ansåg dock att det kan finnas många fall då en sådan uppgift är offentlig enligt dagens reglering och där den bör vara det även fortsättningsvis, till exempel i mål om bättre rätt till fastighet. Regeringen uttryckte vidare svårigheter att på föreliggande beredningsunderlag avgöra i vilka fall det kan finnas skäl att låta en beteckning på fastighet eller tomträtt omfattas av den nya bestämmelsens tillämpningsområde. För att undvika att bestämmelsen skulle få ett alltför vitt tillämpningsområde uttalade regeringen att ett undantag för sådana uppgifter borde göras.

Här finns således ett behov av att gå vidare, närmare analysera och överväga om, och i så fall i vilken utsträckning, det nämnda sekretesskyddet bör omfatta även beteckningar på fastigheter och tomträtter.

Övriga åtgärder mot upprepade trakasserier och förföljelser

I juni 2005 fick Brå i uppdrag av regeringen att ta fram ett kunskapsunderlag avseende vissa typer av förföljelser (stalkning). I uppdraget ingick att beskriva företeelsen och dess omfattning samt lämna förslag till åtgärder i syfte att förebygga och motverka förföljelse av detta slag. I februari 2006 presenterade Brå resultatet i rapporten *Stalkning i Sverige. Omfattning och åtgärder* (Rapport 2006:3).

Studien visar att många människor i Sverige har varit utsatta för upprepade trakasserier någon gång i sitt liv och att sådana trakasserier kan vara mycket skrämmande och obehagliga för dem som utsätts.

Två tredjedelar av offren har uppgett att de på något sätt är bekanta med gärningsmannen. Kvinnor uppges vara mer utsatta för våld i samband med trakasserierna och mer skrämnda än

männen. Vanligaste motiven för trakasserierna är enligt de utsatta personerna att den trakasserande personen vill återuppta eller inleda ett förhållande.

Brås studie tyder på att upprepade trakasserier och förföljelser döljer sig bakom många polisanmälningar om olaga hot, ofredande och våld mot kvinnor. Enligt Brå är dock varken lagstiftningen eller rättsväsendet riktigt väl anpassade för att hantera sådana beteenden. Lagstiftningen tar i begränsad utsträckning hänsyn till att det anmälda brottet är en del av ett upprepat mönster av nedbrytande trakasserier. Brå pekar på ändringar i strafflagstiftningen som kan göras för att höja straffvärdet eller utvidga det kriminaliserade området beträffande stalkning. Enligt Brå arbetar dessutom inte polisen systematiskt för att undersöka om anmälan gäller ett upprepat, pågående mönster av handlingar.

Av Brås rapport framgår att ett stort antal personer varje år blir utsatta för upprepade trakasserier och förföljelser. Många av dem som drabbas känner rädsla och obehag och skadas såväl psykiskt som fysiskt av förföljelsen. Förföljelserna eller trakasserierna upplevs ofta som både skrämmande och obehagliga och omöjliggör i vissa fall en normal livsföring. Kränkningen av offrets integritet är i vissa fall betydande. I riksdagen har vid ett par tillfällen motioner väckts i frågan om behov av en förändrad lagstiftning om upprepade trakasserier och förföljelser.

Mot denna bakgrund finns skäl att se över skyddet för offer för upprepade trakasserier och förföljelser och utreda om ytterligare åtgärder kan behöva vidtas för att motverka detta.

Behovet av ekonomiskt stöd

I propositionen Stöd till brottsoffer (prop. 2000/01:79) uttalade regeringen att det kan anses rimligt att samhället i speciella fall ger ekonomisk hjälp till den som på grund av förföljelse eller risk för allvarlig brottslighet tvingas hemlighålla sitt namn och sin adress och därigenom drabbas av extraordinära kostnader. Vidare uttalade regeringen att ersättning kan vara lika motiverad exempelvis vid kvarskrivning som då någon fått

medgivande att använda fingerade personuppgifter. Något förslag lämnades dock inte. Regeringen konstaterade att det är viktigt att frågan om ersättning till dem som är i behov av skydd behandlas uttömmande och i ett sammanhang.

I delbetänkandet av Personsäkerhetsutredningen, Nationell handlingsplan mot våld i nära relationer (SOU 2002:71), föreslogs bl.a. ändringar i skadeståndslagen och brottsskadelagen som innebär att den som begår brott som innefattar våld eller hot eller annat allvarligt angrepp mot en närstående eller tidigare närstående skall ersätta målsägandens kostnader för åtgärder som behövs för att skydda sig mot ytterligare sådan brottslighet. Målsäganden skall, enligt förslaget, kunna få brottsskadeersättning för motsvarande kostnader. Som exempel anges byte av lås. Flera remissinstanser har påpekat att detta torde följa redan av gällande regler. Betänkandet bereds inom Regeringskansliet.

I slutbetänkandet av Personsäkerhetsutredningen (SOU 2004:1) föreslås inte bara bestämmelser om att särskilt personsäkerhetsarbete skall få bedrivas för särskilt hotade personer. I betänkandet föreslås också att ekonomisk ersättning bör kunna lämnas till de personer som omfattas av det nya personsäkerhetsprogrammet. Men även andra personer som riskerar att utsättas för brottslighet som riktar sig mot liv, hälsa, frihet eller frid föreslås få rätt till sådan ersättning. Som exempel anges personer utsatta för mycket allvarligt våld i en nära relation.

Riksdagen har på regeringens förslag nyligen beslutat att staten skall kunna betala ut ersättning till den som omfattas av personsäkerhetsåtgärder, t.ex. hotade vittnen (prop. 2005/06:138, bet. 2005/06:JuU36, rskr. 2005/06:297). Bestämmelsen trädde i kraft den 1 juli i år. Bestämmelsen innebär dock inte att även till exempel kvinnor utsatta för våld i en nära relation, som inte omfattas av särskilt personsäkerhetsarbete, skall omfattas av möjligheten till ekonomisk ersättning. I propositionen anges att frågan om huruvida ersättning även skall kunna lämnas till hotade personer som inte är föremål för särskilt personsäkerhetsarbete bereds vidare inom Regeringskansliet.

Den som utsätts för hot och förföljelse kan drabbas av svåra ekonomiska påfrestningar. Det kan till exempel vara svårt att utföra normalt arbete för den som måste hålla sig gömd och den som tvingas lämna sitt hem kan behöva ordna ny bostad.

Genom socialförsäkringssystemen har många människor som inte kan arbeta av olika skäl möjlighet till ersättning. I sista hand finns rätt till försörjningsstöd från socialnämnden. För skador som orsakas genom brott kan det vidare finnas rätt till brottsskadeersättning. Det kan dock finnas behov av att komplettera det ekonomiska stöd som lämnas till hotade och förföljda personer, i de fall dessa utsätts för upprepade, allvarliga hot eller annan allvarlig brottslighet i sådan omfattning att deras livssituation påtagligt påverkas.

Det är lämpligt att frågan om ersättning behandlas inom ramen för en utredning om förstärkt skydd för personer som utsätts för hot och förföljelse och därmed närmare utreds och analyseras.

Uppdraget

Utredaren skall utreda vilka skyddsåtgärder som är lämpligast för att förstärka skyddet för personer som utsätts för hot eller förföljelse. Utredaren skall också överväga om det finns ett behov av ett kompletterande ekonomiskt stöd i vissa fall då personer utsätts för upprepade, allvarliga hot eller annan allvarlig brottslighet i sådan omfattning att deras livssituation påtagligt påverkas.

De särskilda frågor som beskrivs nedan skall ingå i utredningen. Det står utredaren fritt att ta upp även andra frågor inom ramen för utredningsuppdraget.

Besöksförbud

Utredaren skall belysa hur lagen (1988:688) om besöksförbud tillämpas. I den mån utredaren kan konstatera att lagen inte tillämpas på ett ändamålsenligt sätt skall förbättringar föreslås. I detta sammanhang bör Brås utvärderingar utgöra underlag för utredarens överväganden. En särskild fråga för utredaren är i

vilka fall besöksförbud meddelas respektive när sådant förbud inte meddelas. Utredaren skall redogöra för vilka faktorer som påverkar bedömningen av behovet av besöksförbud i olika fall. En fråga som bör ägnas uppmärksamhet är i vilken utsträckning som beslut om besöksförbud föregås av en strukturerad riskbedömning. Utredaren skall även redogöra för hur polisens och åklagarnas arbete med besöksförbud bedrivs.

En särskilt viktig fråga för utredaren är att föreslå åtgärder som kan leda till att antalet överträdelser av meddelade besöksförbud minskar. Möjligheten att kontrollera besöksförbud med elektronisk övervakning kan vara en sådan åtgärd. Utifrån de tekniska lösningar som Rikspolisstyrelsen kommer att redovisa den 31 december 2006 skall utredaren föreslå en lämplig rättslig lösning för att elektronisk övervakning av besöksförbud skall kunna bli verklighet. Utredaren får även föreslå andra åtgärder som kan leda till att antalet överträdelser av besöksförbud kan minska. Frågan om vilken myndighet som skall vara behörig när det gäller beslut om besöksförbud skall även övervägas.

Slutligen skall utredaren se över den lagtekniska och språkliga utformningen av lagen. Syftet är att lagen skall vara ändamålsenligt och tydligt utformad.

Skyddade personuppgifter

Utredaren skall närmare beskriva den problematik som kan uppstå i vardagen för personer som har skyddade personuppgifter. Även problem för dessa personers barn och övriga anhöriga skall belysas.

Med utgångspunkt i beskrivningen av problematiken skall utredaren lämna förslag som syftar till att underlätta vardagen för personer med skyddade personuppgifter.

Utredaren skall, med beaktande av utredningens förslag för att underlätta vardagen för personer med skyddade personuppgifter, överväga om det bör bli lättare för dessa att medges fingerade personuppgifter i stället för s.k. kvarskrivning. Härvid skall beaktas de nackdelar och den problematik som finns både beträffande kvarskrivning och

fingerade personuppgifter. Flera olika alternativ skall övervägas.

Vidare skall utredaren undersöka om sekretesskyddet för hotade och förföljda personer i vissa fall hävs för tidigt och om det finns behov av åtgärder för att undvika detta.

I denna del av uppdraget skall utredaren samråda med Skatteverket och Socialstyrelsen.

Sekretess för fastighetsbeteckning?

Utredaren skall undersöka i vilka fall uppgifter om fastighets- och tomträttsbeteckningar är offentliga enligt dagens reglering och väga för- och nackdelar med en sådan ordning även fortsättningsvis. Utifrån denna analys skall utredaren överväga om, och i så fall i vilken utsträckning, det av riksdagen beslutade generellt tillämpliga sekretesskyddet för bostadsadresser m.m. hänförliga till hotade och förföljda personer även bör omfatta beteckningar på fastigheter och tomträtter.

Övriga åtgärder

Många av de gärningar som utgör upprepade trakasserier eller förföljelser är straffbara, exempelvis som ofredande, olaga hot, hemfridsbrott, olaga intrång, skadegörelse eller överträdelse av besöksförbud. Utredaren skall analysera straffbestämmelsernas tillämplighet vid upprepade trakasserier och förföljelser. Utredaren skall också, mot bakgrund av analysen och vad som framkommit i Brås rapport Stalkning i Sverige, överväga om lagstiftningen bör förändras för att förstärka skyddet mot upprepade trakasserier och förföljelser.

Utredaren skall analysera vilka verktyg de brottsbekämpande myndigheterna har för att bekämpa upprepade trakasserier och förföljelser och överväga behovet av ytterligare åtgärder för att förebygga och förhindra detta samt förbättra stödet till offren. Förslagen kan gälla såväl lagstiftningsreformer som andra åtgärder.

Utredaren skall följa beredningen av det förslag till straffskärpningsgrund som kommittén om hot och våld mot

förtroendevalda har föreslagit i betänkandet Jakten på makten (SOU 2006:46).

Ekonomiskt stöd

Utredaren skall analysera de möjligheter till ekonomiskt stöd från samhället som finns för hotade och förföljda personer. Mot bakgrund av den analysen skall utredaren överväga om det finns ett behov av ett kompletterande ekonomiskt stöd i vissa fall då personer utsätts för upprepade, allvarliga hot eller annan allvarlig brottslighet i sådan omfattning att deras livssituation påtagligt påverkas. Här avses främst de fall då en person hotas av allvarlig brottslighet som riktar sig mot hans eller hennes eller en närståendes liv, hälsa, frihet eller frid.

Utredaren skall ta hänsyn till vad regeringen uttalat i propositionerna Stöd till brottsoffer (prop. 2000/01:79) och Personsäkerhet (prop. 2005/06:138).

Om utredaren kommer fram till att ekonomiskt stöd skall kunna lämnas till vissa personer som utsätts för hot eller annan allvarlig brottslighet skall förslag lämnas avseende bl.a. till vilken krets av personer och under vilka förutsättningar ekonomiskt stöd skall kunna lämnas, vilken myndighet som skall pröva frågan om sådant stöd, hur stödet skall beräknas, beskattningskonsekvenser samt frågan om det ekonomiska stödet skall kunna utmätas.

Uppdragets genomförande och tidsplan

Utredningen skall genomföras efter samråd med berörda myndigheter och organisationer. I uppdraget ingår även att studera och beskriva vilka lösningar som andra jämförbara länder har valt när det gäller att skydda hotade och förföljda personer.

Utredaren skall lägga fram förslag på hur förändringar bör utformas. I den utsträckning de föreslagna åtgärderna kräver författningsändringar skall utredaren lämna förslag på sådana. Utredaren skall redovisa förslag till finansiering i de delar utredningens förslag innebär ökade kostnader eller minskade

intäkter för det allmänna och redovisa förslagets betydelse för brottsligheten och det brottsförebyggande arbetet samt för jämställdhet mellan kvinnor och män.

Överväganden och förslag som rör barn skall ta sin utgångspunkt i konventionen om barnets rättigheter. Där det är relevant skall utredaren göra en analys av vilka konsekvenser förslagen får för barn.

Uppdraget skall redovisas senast den 30 september 2008. Om utredaren anser det lämpligt kan någon del eller flera delar av uppdraget redovisas i ett eller flera delbetänkanden.

(Justitiedepartementet)